

3. krok: Poznávanie chránených živočíchov:

Druhy voľne žijúcich živočíchov (v zmysle zákona o ochrane prírody), ktoré sú súčasťou nášho prírodného bohatstva, najmä ktoré sa vyskytujú vzácne alebo sú vo svojom bytí ohrozené, sú chránené. Ochrane podliehajú živé i mŕtve živočíchy vo všetkých vývojových štádiách (vajce, larva, kukla, dospelý živočích a pod.) i nimi užívané sídla (biotopy prirodzené i umelé). Chránené živočíchy nie je dovolené usmrcovať, chytať, zámerne rušiť alebo inak zasahovať do ich prirodzeného vývoja či do ich životného prostredia a chovať v zajatí. Nie je dovolené ani ničiť, poškodzovať, zberať alebo premiestňovať ich vývojové štádiá, ani nimi užívané sídla (prirodzené i umelé). Vyhláška MŽP SR č.24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov zabezpečuje ochranu ohrozeným a chráneným živočíchom. Živočíchy sú podobne ako rastliny ovplyvňované prírodnými podmienkami (zemepisná poloha, klimatické podmienky, vegetačný kryt). Komplex týchto faktorov ovplyvňuje jednotlivé živočíšne druhy v danom území. Živočíšne spoločenstvá na Kysuciach patria k vonkajšiemu obvodu Západných Karpát. Majú charakter podhorskej a horskej fauny. Živočíšstvo má v krajine vďaka migračnej schopnosti osobitné postavenie. Jednotlivé živočíšne druhy sa zokupujú do spoločenstiev (zoocenóz). Sú vždy ekologicky viazané na určité prostredie, ktoré nazývame biotop. Každý biotop charakterizujú určité druhy živočíchov. Živočíšne spoločenstvá sú predovšetkým viazané na vegetačnú pokrývku. Jedným z najbohatších biotopov je les, pretože poskytuje živočíchom veľké sídelné a potravné možnosti. Iné živočíšne spoločenstvá sú potravou alebo hniezdením viazané na vodné prostredie alebo ľudské sídla.

Na Kysuciach žijú okrem iných aj tieto chránené živočíchy:

RYBY: hrúz Kesslerov, plž vrchovský.

OBOJŽIVELNÍKY: rosnička zelená, skokan hnedý, salamandra škvrnitá.

VTÁKY: bocian čierny, bocian biely, d'ubník trojprstý, chrapkáč poľný, tetrov hlucháň, tetrov hoľniak, rybárik riečny.

CICAVCE: vlk dravý, rys ostrovid, medveď hnedý, mačka divá, vydra riečna.

Hrúz Kesslerov

Gobio kessleri

Hrúz je celoročne chránený a ohrozený druh. Je všežravec, najčastejšie požíra živočíchy dna a prúdom splavované živočíchy. Biotop: plytké, mierne prúdivé úseky riek s kamenitým dnom. Žije v malých skupinách, alebo jednotlivo. Je to zriedkavý a vzácny druh hrúza, ktorý je málo preskúmaný. Dorastá do dĺžky 12 cm., dožíva sa 4 rokov. Na Kysuciach bol zaznamenaný v roku 1959. Je citlivý na znečistenie vôd.

Pĺž vrchovský

Sabanejewia balcanica

Pĺž je chránený a ohrozený druh ryby. Potravu si vyhľadáva na dne a tvoria ju drobné bezstavovce a hmyz. Biotop: mierne plytké a prúdivé úseky s drobným štrkom alebo pieskom. Zdržiava sa na dne v štrbinách medzi kameňmi. Dorastá do dĺžky 10- 14 cm., dožíva sa 4 rokov. Celková plodnosť dosahuje 230- 1800 ikier. Je citlivý na znečistenie vôd.

Medveď hnedý

Ursus arctos

Je to naša najväčšia šelma s dĺžkou tela 220 cm. a hmotnosťou do 350 kg. Žije samotársky, obľubuje tiché pralesné porasty. Je to všežravec. Samica vrhá 1 - 3 mláďatá zriedka i viac. U nás je ako ohrozený druh živočicha celoročne chránený. Mimoriadny lov povoľuje Ministerstvo životného prostredia.

Rys ostrovid

Lynx lynx

Je to najväčšia európska mačkovitá šelma s dĺžkou tela okolo 100 cm. a hmotnosťou 25- 35 kg. Žije samotársky a utajene, jeho biotopom sú komplexy prirodzených lesov stredných polôh. Rys má výborne vyvinutý sluch i zrak. Prevažne loví srnčiu a drobnú zver (líšky, zajace, vtáky a pod.). Samica vrhá 2-3 zriedka 4 mláďatá.

Vlk dravý

Canis lupus

Vlk je najväčšia európska psovité šelma s výškou do 90 cm. a hmotnosťou do 50 kg. výnimočne viac. Jeho biotopom sú lesné komplexy s výskytom raticovej zvery. U nás je chránený v období rodenia a výchovy mláďat. Žije vo svorkách, kde vládne prísna hierarchia. Loví raticovú a drobnú zver. Má výborný čuch, sluch a silný chrup. Samica vrhá 3- 10 mláďat.

Mačka divá

Felis silvestris

Žije v listnatých lesoch v nižších polohách samotársky, niekedy aj v páre. Mačka divá má výborný sluch i zrak. Loví myši, hraboše, vtáky. Samica vrhá 3- 5 mláďat. Jej najväčším nepriateľom je rys, líška, výr. V Európe je vzácna a celý rok chránená.

Rosnička zelená

Hyla arborea

Rosnička je chráneným a ohrozeným druhom. Je citlivá na znečistenie vôd. Na končatinách má prísavky, ktoré jej umožňujú liezť po vegetácií. Dokáže meniť sfarbenie tela. Samec sa odlišuje od samice rezonančným vakom v oblasti hrdla, ktorý sa pri vydávaní zvukov nafukuje. Biotop: vodné plochy, rybníky, mokrade s výskytom vegetácie. Živí sa lietajúcim hmyzom, pavúkmi a bezstavovcami. Samica znesie 1000 vajčiek v menších zhlukoch.

Rybárik riečny

Alcedo atthis

Rybárik patrí medzi najkrajšie vtáky žijúce na Slovensku. Je to stály druh a bioindikátor čistej vody. Prevažne sa živí lovom rýb. Biotop: pomaly tečúce čisté vody bohaté na ryby. Hniezdi v kolmých hlinitých stenách v ktorých si vyhrabáva nory alebo v koreňoch stromov. Ročne dokáže jeden pár odchovať 10- 14 mláďat, ale ich počet je závislý od množstva potravy a teploty prostredia.